

Σύστημα Μαρτιανού Καπέλλα.

Τοιαύτη σύγχυσις πραγμάτων δὲν ἠδύνατο νὰ διαρκέσῃ ἐς αἰί. Τὸ ψεῦδος ἔπρεπε νὰ ὑποχωρήσῃ τέλος εἰς τὴν ἀλήθειαν. Ὅπως συμβαίνει πάντοτε, οὕτω συνέβη καὶ ἐνταῦθα. Τὸ ἀληθὲς σύστημα εἶχεν ἐπινοηθῆ ὑπὸ τῶν Πυθαγορείων, τρεῖς καὶ ἐπέκεινα αἰῶνας πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος. Ἀλλὰ τοιαύτη ἢ τύχη τῆς ἀληθείας! ἅμα ἐμφανισθὲν τὸ σύστημα ἐκεῖνο κατεδικάσθη καὶ ἠφκνίσθη. Ἐδέησε νὰ παρέλθωσι 18 αἰῶνες, ἵνα ἀναλάβῃ ἐκ τῆς τέφρας αὐτοῦ λαμπρότερον.

Πρῶτος ὁ Μαρτιανὸς Καπέλλας ἐσάλεψε τὰ θεμέλια τοῦ Πτολεμαϊκοῦ συστήματος. Παρατηρήσας ὁ ἀστρονόμος οὗτος τοὺς δύο κατωτέρους πλανήτας, Ἐρμῆν καὶ Ἀφροδίτην καὶ μὴ δυνήθεις νὰ συμβιβάσῃ τὴν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς διαφορὰν τῶν ἀποστάσεων ἐκάστου αὐτῶν ἀπὸ τῆς γῆς, παρεδέχθη ὅτι οἱ πλανῆται οὗτοι εἶνε δορυφόροι τοῦ Ἡλίου καὶ ὅτι περιστρέφονται μετ' αὐτοῦ περὶ τὴν γῆν, ἥτις μένει ἀκίνητος καὶ κατέχει τὸ κέντρον τοῦ Κόσμου.

Καὶ τὸ σύστημα τοῦτο ἄφινε πλεῖστα ἀστρονομικὰ φαινόμενα ἀνεξήγητα.

Κοπερνίκειον σύστημα.

Τέλος τῷ 1543 ὁ Κοπερνίκος ἐξέδωκε τὸ ἀποθανάτισαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ σύγγραμμα. De revolutionibus orbium coelestium, ἀνορθώσας τὴν Πυθαγορικὴν θεωρίαν περὶ τῆς κινήσεως τῆς γῆς καὶ ἀκινήσεως τοῦ Ἡλίου.

« Τάσσομαι, λέγει, ἐνταῦθα μὲ τὴν γνώμην τοῦ Μαρτιανοῦ Καπέλλα καὶ τῶν Λατίνων συγγραφέων, οἵτινες φρονοῦσιν, ὅτι ἡ Ἀφροδίτη καὶ ὁ Ἐρμῆς στρέφονται περίξ τοῦ Ἡλίου. . . . Ἀναχωροῦντες ἐκ τούτου, μήπως δὲν δυνάμεθα νὰ ἀναφέρωμεν εἰς τὸ αὐτὸ κέντρον τὸν Κρόνον, τὸν Δία καὶ τὸν Ἄρην; Ἀρκεῖ, πρὸς τοῦτο, νὰ δώσωμεν ἀκτίνας καταλλήλους πρὸς τὰς τροχιάς αὐτοῦ, αἵτινες ὀφείλουσι νὰ περιβάλλωσι τὴν γῆν. Ὁ-